

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av 8 kap. 7 § i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism och 42 a § i lagen om Finansinspektionen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att paragraferna om preskription av rätten att påföra påföljdsavgift i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (444/2017) och i lagen om Finansinspektionen (878/2008) ändras så att de är konsekventa till sitt innehåll och att det i paragraferna införs bestämmelser om avbrytande av preskriptionstiden för rätten att påföra påföljdsavgift.

Lagarna avses träda i kraft våren 2024.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
MOTIVERING	3
1 Bakgrund och beredning	3
1.1 Bakgrund.....	3
1.2 Beredning.....	3
2 Nuläge och bedömning av nuläget.....	3
3 Målsättning	4
4 Förslagen och deras konsekvenser.....	5
4.1 De viktigaste förslagen.....	5
4.1.1 Administrativa påföljder	5
4.2 De huvudsakliga konsekvenserna	5
4.2.1 Ekonomiska konsekvenser	5
4.2.1.1 Konsekvenser för hushållen	5
4.2.1.2 Konsekvenser för företagen	5
4.2.1.3 Konsekvenser för övervakare.....	5
4.2.2 Andra konsekvenser för människor och samhälle.....	6
4.2.2.1 Konsekvenser för dataskyddet	6
4.2.2.2 Konsekvenser för brottsförebyggande och trygghet samt för förhindrandet av penning-tvätt och av finansiering av terrorism	6
4.2.2.3 Konsekvenser för jämställdheten mellan könen.....	6
5 Remissvar	7
6 Specialmotivering	7
6.1 Lag om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism	7
6.2 Lag om Finansinspektionen	8
7 Ikraftträdande.....	8
8 Verkställighet och uppföljning	9
9 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning	9
LAGFÖRSLAG	11
1. Lag om ändring av 8 kap. 7 § i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism	11
2. Lag om ändring av 42 a § i lagen om Finansinspektionen.....	11
BILAGOR.....	13
PARALLELLEXTER	13
1. Lag om ändring av 8 kap. 7 § i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism	13
2. Lag om ändring av 42 a § i lagen om Finansinspektionen.....	14

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (444/2017, nedan *penningtvättslagen*) och 3 och 20 b § i lagen om Finansinspektionen (878/2008) (RP 236/2021 rd) överlämnades till riksdagen i januari 2022. På grund av att riksdagsbehandlingen av regeringspropositionen fördröjdes upptäcktes det i väntan på riksdagens slutliga svar att det behövde göras nödvändiga och brådskande ändringar och kompletteringar, varav ett gällde preskription av rätten att påföra påföljdsavgift.

Finansministeriet lämnade den 5 oktober 2022 till finansutskottet ett kompletterande svar, som innehöll förslag som enligt finansutskottet var av sådan karaktär att de förutsatte att intressentgrupper och sakkunniga hördes. På begäran av finansutskottet lämnade finansministeriet en kompletterande regeringsproposition (RP 323/2022 rd), i vilken det föreslogs ändringar i bestämmelserna om preskription av rätten att påföra påföljdsavgift i penningtvättslagen och lagen om Finansinspektionen.

I sitt betänkande (EkUB 45/2022 rd) föreslog ekonomiutskottet att de föreslagna bestämmelserna skulle förkastas, men ansåg det vara viktigt att preskriptionstiderna för påföljdsavgifter som påförs med stöd av penningtvättslagen och lagen om Finansinspektionen är proportionerliga så att de möjliggör utredning av allvarliga förseelser och å andra sidan uppfyller kraven på de rapporteringsskyldigas rättssäkerhet. Utskottet konstaterade att godkännande av de föreslagna ändringarna krävde mer detaljerade och genomgripande motiveringar än de som presenterats i RP 323/2022 rd.

1.2 Beredning

Regeringspropositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid finansministeriet. Under beredningen har Finansinspektionen konsulterats.

2 Nuläge och bedömning av nuläget

Enligt de gällande bestämmelserna i 8 kap. 7 § 2 mom. i penningtvättslagen och i 42 a § 2 mom. i lagen om Finansinspektionen finns det i fråga om fortsatta överträdelser eller försummelser mindre tid för tillsynsmyndigheterna för beslut om påförande av påföljdsavgift än i situationer där överträdelserna eller försummelsen är av engångskaraktär. I fråga om en fortsatt gärning är preskriptionstiden fem år från den dag då gärningen upphörde och preskriptionstiden för gärningar av engångskaraktär är tio år från den dag då gärningen skedde. I lagen om Finansinspektionen grundar sig bestämmelsen i fråga på regeringens proposition 39/2014 rd, medan motsvarande bestämmelse i penningtvättslagen grundar sig på regeringens proposition 228/2016 rd. I motiveringarna till bestämmelserna nämns ingen orsak till den kortare preskriptionstiden i fråga om fortsatta överträdelser eller försummelser. Paragraferna föreskriver inte heller att åtgärder av tillsynsmyndigheterna kan avbryta preskriptionstiden.

Penningtvätt och finansiering av terrorism samt andra allvarliga former av missbruk orsakar ett betydande hot mot den finländska finansmarknadens tillförlitlighet och mot de finansinstitut som är verksamma på den. Finansmarknadens funktionsduglighet och den internationella tro-

värdigheten för den samt ett gott anseende när det gäller att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism förutsätter att det vid behov går att ingripa i allvarligt missbruk också efter en längre tid. Till exempel kan långvariga brister i de rapporteringsskyldigas verksamhetsprinciper, förfaranden och kontroller för att minska och effektivt hantera riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism som avses i 2 kap 3 § i penningtvättslagen leda till mycket allvarliga och omfattande problem med iakttagandet av skyldigheterna enligt penningtvättslagen. Det är inte motiverat att en sådan överträdelse har en kortare preskriptionstid än en enskild överträdelse av engångskaraktär.

I samband med riksdagsbehandlingarna av RP 236/2021 rd och RP 323/2022 rd har Finansinspektionen i sina utlåtanden till lagutskottet och finansutskottet föreslagit ändringar i de ovan nämnda paragraferna. Orsaken till Finansinspektionens ändringsförslag var att den kortare preskriptionstiden för fortsatta gärningar i praktiken har försvagat förutsättningarna för Finansinspektionens tillsynsarbete. Inom Finansinspektionens tillsyn har det uppdagats situationer där allvarliga försummelser av penningtvättslagen har pågått i en rapporteringsskyldigs verksamhet under flera år, men där det på grund av den kortare preskriptionstiden för fortsatta gärningar inte längre har varit möjligt att påföra en administrativ påföljd för dem. Om det hade varit fråga om en handling av engångskaraktär skulle handlingen inte ha preskriberats och det hade varit möjligt att påföra en administrativ påföljd.

Ett behov att undersöka fortsatta överträdelser kan utöver i tillsynsmyndighetens egen tillsynsverksamhet även uppdagas på grund av impulser utifrån. Då kan det exempelvis vara fråga om att tillsynsmyndigheten får information om en misstänkt överträdelse av en rapporteringsskyldig arbetstagare genom det så kallade *visselblåsarsystemet* som avses i 7 kap. 9 § i penningtvättslagen eller 71 a § i lagen om Finansinspektionen, genom utländska tillsynsmyndigheter eller genom mediers rapportering. Det är möjligt att sådan information fås först flera år efter att överträdelserna skett.

I penningtvättslagen och lagen om Finansinspektionen finns inte heller några bestämmelser om avbrytande av preskriptionstiden för gärningar för vilka påföljdsavgift kan påföras. Förseelser mot penningtvättslagen och lagen om Finansinspektionen kan vara svåra att utreda och vara mycket tidskrävande, bland annat på grund av omfattningen av och komplexiteten och den internationella karaktären hos de rapporteringsskyldigas verksamhet samt överträdelsernas långvarighet. I utredningen kan det finnas ett behov att be om handräckning av utländska tillsynsmyndigheter, vilket tar tid. Finansinspektionen kan även vara tvungen att anlita en sådan utomstående sakkunnig som avses i 34 § i lagen om Finansinspektionen för utredning av ett ärende som kräver särskild sakkunskap, vilket också tar tid. Genom bestämmelserna kan det säkerställas att myndigheterna ges tillräckligt med tid för att undersöka de allvarligaste överträdelserna och försummelserna.

3 Målsättning

Syftet med propositionen är att ändra bestämmelserna om preskription av rätten att påföra påföljdsavgift i penningtvättslagen och lagen om Finansinspektionen så att de är mer konsekventa och att införa bestämmelser om avbrytande av preskription av rätten att påföra påföljdsavgift och om en absolut tidsgräns för påförande av påföljdsavgift. Med dessa ändringar eftersträvas att å ena sidan effektivisera tillsynsmyndigheternas möjligheter att utreda allvarliga förseelser och å andra sidan förbättra rättsskyddet för rapporteringsskyldiga i samband med utredningen av förseelser samtidigt som bestämmelserna förenhetligas med övrig nationell lagstiftning.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

4.1.1 Administrativa påföljder

I denna proposition föreslås det att bestämmelserna om preskription av påförande av påföljdsavgift förenhetligas till fem år i fråga om både en överträdelse eller försummelse av engångskaraktär och en fortsatt överträdelse eller försummelse. Vidare föreslås det att det till paragraferna om preskription av rätten att påföra påföljdsavgift fogas bestämmelser om tillsynsmyndigheternas och advokatföreningens åtgärder för avbrytande av preskriptionstiden och bestämmelser om en absolut tidsgräns för påförande av påföljdsavgift.

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

4.2.1 Ekonomiska konsekvenser

4.2.1.1 Konsekvenser för hushållen

De förslag i regeringspropositionen som gäller preskription av rätten att påföra påföljdsavgift och avbrytande av preskription bedöms inte medföra några konsekvenser för hushållen.

4.2.1.2 Konsekvenser för företagen

De förslag i propositionen som gäller preskription av rätten att påföra påföljder enligt 8 kap. 7 § 2 mom. i penningtvättslagen och 42 a § 2 mom. i lagen om Finansinspektionen bedöms ha minimala konsekvenser för företag som är rapporteringsskyldiga enligt penningtvättslagen eller företag som står under Finansinspektionens tillsyn. De föreslagna ändringarna kan leda till att det i fortsättningen är möjligt att påföra påföljdsavgifter för fortsatta gärningar oftare, eftersom möjliga förseelser kan utredas och sanktioneras under en längre tidsperiod. Å andra sidan förkortas preskriptionstiden för gärningar av engångskaraktär för vilka påföljdsavgift kan påföras från tio år till fem år, vilket kan bedömas minska antalet påföljdsavgifter som påförs för sådana gärningar. Med tanke på de rapporteringsskyldiga och de som står under Finansinspektionens tillsyn bedöms risken för att bli föremål för övervakarens påföljdsförfarande inte öka.

Vid en undersökning med anledning av misstanke om missbruk kan föremålen för undersökningen ombes lämna information i anslutning till den och det kan eventuellt bli fråga om inspektioner och andra tillsynsåtgärder. Åtgärderna kan inte anses förorsaka någon särskild administrativ börda för företag. De bedöms inte heller öka till följd av propositionen. På grund av detta kan det inte utifrån regeringspropositionen anses att den administrativa bördan för rapporteringsskyldiga företag skulle öka. Med tanke på de rapporteringsskyldigas rättsskydd kan det ses som en förbättring att bestämmelserna om preskription av administrativa påföljdsavgifter är konsekventa, att det tydligt föreskrivs om avbrytande av preskriptionstiden för rätten att påföra påföljdsavgift och att förslaget innehåller bestämmelser om en absolut tidsgräns för påförande av en påföljdsavgift.

4.2.1.3 Konsekvenser för övervakare

De förslag i regeringspropositionen som gäller preskription av rätten att påföra påföljdsavgift bedöms ha konsekvenser för övervakare som omfattas av penningtvättslagen. Det föreslagna förenhetligandet av bestämmelserna om rätten att påföra påföljder i penningtvättslagen och la-

gen om Finansinspektionen förtydligar och effektiviserar Finansinspektionens praxis för påförande av administrativa påföljder. Med anledning av förslaget ska bestämmelser med samma innehåll tillämpas på kreditinstitut och finansiella institut oberoende av om det är fråga om försummelser eller överträdelser av bestämmelser enligt penningtvättslagen eller av andra bestämmelser som är förpliktande för kreditinstitut eller finansiella institut. I praktiken kan påföljderna ofta samtidigt vara riktade mot försummelser eller överträdelser av både bestämmelser enligt penningtvättslagen och bestämmelser enligt andra lagar, så en enhetlig lagstiftning förtydligar Finansinspektionens behörighet.

Att preskriptionstiden för rätten att påföra en påföljdsavgift börjar löpa från början genom en övervakares åtgärder för utredning av förseelsen eller försummelsen gör det möjligt att ingripa i sådana betydande försummelser och överträdelser som pågått länge och för vilka påföljdsavgift kan påföras, vilket ökar verkningsfullheten i övervakarnas kontrollverksamhet och effektiviserar det arbete som syftar till att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism. Övervakarna måste dock i sitt övervakningsarbete beakta att en absolut tidsgräns för påförande av påföljdsavgift fastställs.

4.2.2 Andra konsekvenser för människor och samhälle

4.2.2.1 Konsekvenser för dataskyddet

Propositionen bedöms inte ha några betydande konsekvenser för dataskyddet.

4.2.2.2 Konsekvenser för brottsförebyggande och trygghet samt för förhindrandet av penningtvätt och av finansiering av terrorism

Genom att förhindra penningtvätt kan också annan brottslighet förhindras, eftersom penningtvättare kan använda pengarna för att finansiera nya brott. Penningtvätt är ofta en del av organiserad och internationell brottslighet. Penningtvätt kan äventyra det finansiella systemets stabilitet, tillförlitlighet och konkurrenskraft. Instabiliteten kan höja t.ex. kostnaderna för lån, betalningsrörelser och försäkringar, och konsekvenserna kan återspeglas i ekonomin i vidare bemärkelse. FN uppskattar att det årligen tvättas cirka 800 miljarder till 2 biljoner dollar globalt, vilket är cirka 2-5 procent av världens bruttonationalprodukt. Enligt undersökningar lyckas myndigheterna beslagta eller frysa endast en procent av de olagliga medlen.

De ändringsförslag i 8 kap. 7 § 2 mom. i penningtvättslagen och 42 a § 2 mom. i lagen om Finansinspektionen som gäller preskriptionstiden för rätten att påföra påföljdsavgifter bedöms ha konsekvenser för efterlevnaden av penningtvättslagen och övrig lagstiftning som gäller Finansinspektionens tillsyn. Ur de rapporteringsskyldigas synvinkel ökar risken för påföljder om tillsynsmyndigheterna i framtiden har möjlighet att påföra påföljdsavgifter för fortsatta gärningar oftare, eftersom undersökning och sanktionering av eventuella överträdelser kan göras under en längre tidsperiod. Effekten av administrativa påföljder grundar sig bland annat på en större sannolikhet att bli föremål för ett administrativt påföljdsförfarande. Det bedöms således att förslagen har en effektiviserande inverkan på förhindrandet av penningtvätt och finansiering av terrorism och andra allvarliga former av missbruk på finansmarknaden. Förslagen i propositionen bedöms främja efterlevnaden av penningtvättslagen och andra centrala bestämmelser om finansmarknaden.

4.2.2.3 Konsekvenser för jämställdheten mellan könen

Förslagen i propositionen bedöms inte ha några konsekvenser för jämställdheten mellan könen.

5 Remissvar

Regeringspropositionen har beretts vid som tjänsteuppdrag vid finansministeriet.

Utlåtanden om propositionen begärdes av följande instanser:

6 Specialmotivering

6.1 Lag om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism

8 kap. Administrativa påföljder

7 §. Preskription av rätten att påföra administrativa påföljder. Det föreslås att 2 mom. ändras, i första hand så att preskriptionstiden för rätten att påföra påföljdsavgift förenhetligas så att gärningar av engångskaraktär och fortsatta överträdelser eller försummelser har samma preskriptionstid på fem år. Enligt den gällande lagen är preskriptionstiden för en gärning av engångskaraktär tio år och för en fortsatt överträdelse eller försummelse fem år, vilket inte kan anses vara konsekvent, i synnerhet för att en fortsatt överträdelse eller försummelse ofta kan vara mer klandervärd än en gärning av engångskaraktär. Till exempel kan långvariga brister i de rapporteringsskyldigas verksamhetsprinciper, förfaranden och kontroller för att minska och effektivt hantera riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism som avses i 2 kap 3 § i penningtvättslagen leda till mycket allvarliga och omfattande problem med iakttagande av skyldigheterna enligt penningtvättslagen. Det kan således inte anses motiverat att rätten att påföra en påföljdsavgift i fråga om en fortsatt överträdelse eller försummelse preskriberas inom fem år från den dag då överträdelserna eller försummelserna upphörde, medan rätten att påföra en påföljdsavgift i fråga om gärningar av engångskaraktär enligt den gällande bestämmelsen varar i tio år.

Dessutom föreslås det att 2 mom. kompletteras. I den föreslagna bestämmelsen föreskrivs det att åtgärder som tillsynsmyndigheten eller advokatföreningen vidtar för utredning av en misstänkt överträdelse eller försummelse och som inletts före preskriptionstidens utgång leder till att preskriptionstiden börjar löpa från början. Syftet med detta är att trygga förutsättningarna för en effektiv tillsyn över penningtvättslagen och trovärdigheten för det administrativa sanktionssystemet. Enligt 8 kap 3 § i penningtvättslagen är överträdelser och försummelser för vilka påföljdsavgift kan påföras de mest klandervärda förseelserna mot penningtvättslagen, för vilka det således är nödvändigt att säkerställa att de åtgärder för utredning av förseelsen som vidtas av en tillsynsmyndighet eller av advokatföreningen avbryter preskriptionstiden. Med bestämmelsen om avbrytande av preskriptionstiden tryggas en tillräcklig tid för myndigheternas undersökning. Förseelser mot penningtvättslagen kan vara svåra att utreda och kräva mycket tid, bland annat på grund av omfattningen av och komplexiteten och den internationella karaktären hos de rapporteringsskyldigas verksamhet samt överträdelsernas långvarighet. I utredningen kan det också finnas ett behov att be om handräckning av utländska tillsynsmyndigheter, vilket tar tid. Finansinspektionen kan vara tvungen att anlita en sådan utomstående sakkunnig som avses i 34 § i lagen om Finansinspektionen för utredning av ett ärende som kräver särskild sakkunskap, vilket också tar tid.

En i bestämmelsen avsedd åtgärd som avbryter preskriptionstiden är till exempel inspektion i anslutning till tillsynsmyndighetens eller advokatföreningens utredning av en misstänkt förseelse eller en begäran om utredning eller ett brev om hörande som den som är föremål för utredning fått kännedom om. Avsikten är att den misstänkte själv kan uppfatta en åtgärd i anslutning till utredning som avbryter preskriptionstiden.

För de rapporteringsskyldigas rättsskydd föreskrivs det i bestämmelsen utöver avbrytande av preskriptionstid dock också om en absolut tidsgräns för påförande av påföljdsavgift, som är tio år från den dag då överträdelsen eller försummelsen skedde eller, i fråga om en fortsatt överträdelse eller försummelse, tio år från den dag då överträdelsen eller försummelsen upphörde.

Den föreslagna bestämmelsen motsvarar till stor del bestämmelserna i 19 § lagen om tillsyn över el- och naturgasmarknaden (590/2013) och 19 § i konkurrenslagen (948/2011). Den föreslagna bestämmelsen avviker dock från dem eftersom det enligt de ovannämnda lagarna är marknadsdomstolen som påför påföljdsavgiften efter framställning av den behöriga myndigheten.

Bestämmelsen i 1 mom. om preskription av påförande av ordningsavgift och meddelande av offentlig varning ändras inte.

I denna proposition föreslås det att också 42 a § 2 mom. i lagen om Finansinspektionen ändras på motsvarande sätt.

6.2 Lag om Finansinspektionen

42 a §. *Preskription av rätten att påföra administrativa påföljder.* Det föreslås att formuleringen av 1 mom. förenhetligas med ordalydelsen i 8 kap. 7 § 1 mom. i penningtvättslagen. Bestämmelsens sakinhåll ändras dock inte. Enligt förslaget får Finansinspektionen inte påföra ordningsavgift eller ge offentlig varning om beslutet inte har fattats inom fem år från den dag då överträdelsen eller försummelsen skedde eller, i fråga om en fortsatt överträdelse eller försummelse, inom fem år från den dag då överträdelsen eller försummelsen upphörde.

Det föreslås att 2 mom. ändras, i första hand så att preskriptionstiden för rätten att påföra påföljdsavgift förenhetligas så att gärningar av engångskaraktär och fortsatta överträdelser eller försummelse har samma preskriptionstid på fem år. Dessutom föreslås det att 2 mom. kompletteras. I den föreslagna bestämmelsen föreskrivs det att åtgärder som tillsynsmyndigheten eller advokatföreningen vidtar för utredning av en misstänkt överträdelse eller försummelse och som inletts före preskriptionstidens utgång leder till att preskriptionstiden börjar löpa från början. Dessa förslag motsvarar innehållsmässigt de ändringar som föreslås i 8 kap 7 § 2 mom. i penningtvättslagen. Liksom en påföljdsavgift enligt penningtvättslagen påförs också en påföljdsavgift enligt 40 § i lagen om Finansinspektionen och de bestämmelser det hänvisas till där för de mest klandervärda överträdelserna och försummelseerna i fråga om finansmarknadsregleringen. Bestämmelserna om preskription av överträdelser och försummelse ska således vara enhetliga i lagarna. I fråga om motiveringen i övrigt hänvisas det till motiveringen till den föreslagna ändringen i 8 kap. 7 § 2 mom. i penningtvättslagen.

7 Ikraftträdande

I fråga om påförande av administrativa påföljder som i sak kan jämföras med straffrättsliga sanktioner tillämpas det förbud mot retroaktiva straff som hör till den straffrättsliga legalitetsprincipen. Enligt förbudet får inte gärningar som när de begicks inte var straffbara i efterhand retroaktivt straffbeläggas. Därmed föreslås det i fråga om ikraftträdandet av penningtvättslagen att det på en gärning eller underlåtelse som har skett före ikraftträdandet av den lagen tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet. På motsvarande sätt föreslås det i fråga om ikraftträdandet av lagen om Finansinspektionen att det på en gärning eller underlåtelse som har skett före ikraftträdandet av den lagen tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

8 Verkställighet och uppföljning

Hur lagen fungerar följs upp av finansministeriet och inrikesministeriet bland annat i de nationella myndighetsarbetsgrupperna för förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism samt genom diskussioner med centrala aktörer för förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism. I synnerhet tillsynsmyndigheterna enligt 7 kap. 1 § i penningtvättslagen och advokatföreningen, som enligt den paragrafen också utövar tillsyn, har vid utförandet av tillsynsuppgifterna möjlighet att upptäcka hur lagändringarna påverkar verkställigheten av bestämmelserna och hur bestämmelserna fungerar.

9 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Den gällande penningtvättslagen har stiftats med grundlagsutskottets medverkan. Regleringens grundlagsenlighet bedömdes i fråga om betydande utövning av offentlig makt, administrativa ekonomiska påföljder, skydd för privatlivet, egendomsskydd, näringsfrihet och rättsskydd i den regeringsproposition som gällde genomförande av fjärde penningtvättsdirektivet (RP 228/2016 rd). Grundlagsutskottet ansåg i sitt utlåtande GrUU 2/2017 rd att lagförslagen kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning. Även lagen om Finansinspektionen har flera gånger bedömts av grundlagsutskottet.

De ändringar som föreslås i denna proposition preciserar och förtydligar de gällande bestämmelserna i penningtvättslagen och lagen om Finansinspektionen.

I denna proposition föreslås det att 8 kap. 7 § 2 mom. i penningtvättslagen och 42 a § 2 mom. i lagen om Finansinspektionen ändras så att preskriptionstiderna för rätten att påföra en påföljdsavgift förenhetligas så att preskriptionstiden i fråga om fortsatta överträdelser eller försummelser är fem år på samma sätt som i fråga om överträdelser eller försummelser av engångskaraktär. Tillsynsmyndighetens och advokatföreningens åtgärder för utredning av förseelsen eller försummelsen leder dock till att preskriptionstiden börjar löpa från början. För att säkerställa rapporteringsskyldigas rättsskydd enligt 21 § i grundlagen föreslås det att en absolut tidsgräns för påförande av påföljdsavgift införs. Gränsen är tio år från den dag då överträdelser eller försummelsen skedde eller, i fråga om en fortsatt överträdelse eller försummelse, tio år från den dag då överträdelser eller försummelsen upphörde.

Grundlagsutskottets vedertagna tolkning är att sådana påföljdsavgifter med avseende på 81 § i grundlagen varken är skatter eller avgifter, utan administrativa påföljder av sanktionskaraktär för en lagstridig gärning. I sak jämställer utskottet en ekonomisk påföljd av straffkaraktär med en straffrättslig påföljd (GrUU 10/2016 rd, GrUU 28/2014 rd, GrUU 14/2013 rd, GrUU 17/2012 rd, GrUU 9/2012 rd, s. 2/I).

De allmänna grunderna för administrativa påföljder ska i enlighet med 2 § 3 mom. i grundlagen fastställas i lag, eftersom påförande av sådana påföljder innebär utövning av offentlig makt. Grundlagsutskottet har även ansett att det är fråga om betydande utövning av offentlig makt. I lagen måste det exakt och tydligt föreskrivas om grunderna för betalningsskyldigheten och avgiftens storlek, om rättsskyddet för den betalningsskyldige och om grunderna för verkställigheten av lagen (GrUU 10/2016 rd, GrUU 14/2013 rd, GrUU 17/2012 rd, GrUU 9/2012 rd, s. 2/I och GrUU 57/2010 rd, s. 2/II).

Även om kravet på exakthet enligt den straffrättsliga legalitetsprincipen i grundlagens 8 § inte direkt gäller regleringen av administrativa påföljder, kan det allmänna kravet på exakthet ändå inte förbigås i en reglering av detta slag (GrUU 10/2016 rd, GrUU 14/2013 rd, GrUU 17/2012 rd, GrUU 9/2012 rd, s. 2 och GrUU 57/2010 rd, s. 2/II). Dessutom ska bestämmelserna uppfylla

kraven i fråga om rätt proportion på påföljderna (GrUU 10/2016 rd, GrUU 28/2014 rd och GrUU 15/2014 rd).

De ändringar i 8 kap 7 § 2 mom. i penningtvättslagen och 42 a § 2 mom. i lagen om Finansinspektionen som föreslås i propositionen anses uppfylla de krav som utskottet i sin praxis har ställt på bestämmelser av detta slag. De i regeringens proposition föreslagna ändringarna är förenliga med grundlagen och propositionen kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av 8 kap. 7 § i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (444/2017)
8 kap. 7 § 2 mom. som följer:

8 kap.

Administrativa påföljder

7 §

Preskription av rätten att påföra administrativa påföljder

Tillsynsmyndigheten får inte påföra påföljdsavgift och regionförvaltningsverket får inte med anledning av en framställning av advokatföreningen påföra påföljdsavgift, om beslutet inte har fattats inom fem år från den dag då överträdelsen eller försummelsen skedde eller, i fråga om en fortsatt överträdelse eller försummelse, inom fem år från den dag då överträdelsen eller försummelsen upphörde. Tillsynsmyndighetens och advokatföreningens åtgärder för utredning av överträdelsen eller försummelsen leder till att preskriptionstiden börjar löpa från början. Påföljdsavgift får dock inte påföras om beslutet inte har fattats inom tio år från den dag då överträdelsen eller försummelsen skedde eller, i fråga om en fortsatt överträdelse eller försummelse, inom tio år från den dag då överträdelsen eller försummelsen upphörde.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

2.

Lag

om ändring av 42 a § i lagen om Finansinspektionen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Finansinspektionen (878/2008) 42 a §, sådan den lyder i lagarna 611/2014
och 1071/2017, som följer:

42 a §

Preskription av rätten att påföra administrativa påföljder

Finansinspektionen får inte påföra ordningsavgift eller ge offentlig varning om beslutet inte har fattats inom fem år från den dag då överträdelsen eller försummelsen skedde eller, i fråga om en fortsatt överträdelse eller försummelse, inom fem år från den dag då överträdelsen eller försummelsen upphörde.

Finansinspektionen får inte påföra påföljdsavgift om beslutet inte har fattats inom fem år från den dag då överträdelsen eller försummelsen skedde eller, i fråga om en fortsatt överträdelse eller försummelse, inom fem år från den dag då överträdelsen eller försummelsen upphörde. Finansinspektionens åtgärder för utredning av överträdelsen eller försummelsen leder till att preskriptionstiden börjar löpa från början. Påföljdsavgift får dock inte påföras om beslutet inte har fattats inom tio år från den dag då överträdelsen eller försummelsen skedde eller, i fråga om en fortsatt överträdelse eller försummelse, inom tio år från den dag då överträdelsen eller försummelsen upphörde.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 20xx

Statsminister

Förnamn Efternamn

..minister Förnamn Efternamn

1.

Lag

om ändring av 8 kap. 7 § i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (444/2017)
8 kap. 7 § 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

8 kap.

Administrativa påföljder

7 §

Preskription av rätten att påföra administrativa påföljder

Föreslagen lydelse

8 kap.

Administrativa påföljder

7 §

Preskription av rätten att påföra administrativa påföljder

Tillsynsmyndigheten får inte påföra påföljdsavgift och regionförvaltningsverket får inte med anledning av en framställning av advokatföreningen påföra påföljdsavgift, om beslutet inte har fattats inom *tio* år från den dag då överträdelsen eller försummelsen skedde eller, i fråga om en fortsatt överträdelse eller försummelse, inom fem år från den dag då överträdelsen eller försummelsen upphörde.

Tillsynsmyndigheten får inte påföra påföljdsavgift och regionförvaltningsverket får inte med anledning av en framställning av advokatföreningen påföra påföljdsavgift, om beslutet inte har fattats inom *fem* år från den dag då överträdelsen eller försummelsen skedde eller, i fråga om en fortsatt överträdelse eller försummelse, inom fem år från den dag då överträdelsen eller försummelsen upphörde. *Tillsynsmyndighetens och advokatföreningens åtgärder för utredning av överträdelsen eller försummelsen leder till att preskriptionstiden börjar löpa från början. Påföljdsavgift får dock inte påföras om beslutet inte har fattats inom tio år från den dag då överträdelsen eller försummelsen skedde eller, i fråga om en fortsatt överträdelse eller försummelse, inom tio år från den dag då överträdelsen eller försummelsen upphörde.*

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag

om ändring av 42 a § i lagen om Finansinspektionen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Finansinspektionen (878/2008) 42 a §, sådan den lyder i lagarna 611/2014 och 1071/2017, som följer:

Gällande lydelse

42 a §

Preskription av rätten att påföra administrativa påföljder

Ordningsavgift får inte påföras eller offentlig varning ges om beslutet *om den* inte har fattats inom fem år från den dag då överträdelsen eller försummelsen skedde eller, i fråga om en fortsatt överträdelse eller försummelse, inom fem år från den dag då överträdelsen eller försummelsen upphörde.

Finansinspektionen får inte påföra påföljdsavgift om avgiftsbeslutet inte har fattats inom *tio* år från den dag då överträdelsen eller försummelsen skedde eller, i fråga om en fortsatt överträdelse eller försummelse, inom fem år från den dag då överträdelsen eller försummelsen upphörde.

Föreslagen lydelse

42 a §

Preskription av rätten att påföra administrativa påföljder

Finansinspektionen får inte påföra ordningsavgift eller ge offentlig varning om beslutet inte har fattats inom fem år från den dag då överträdelsen eller försummelsen skedde eller, i fråga om en fortsatt överträdelse eller försummelse, inom fem år från den dag då överträdelsen eller försummelsen upphörde.

Finansinspektionen får inte påföra påföljdsavgift om beslutet inte har fattats inom *fem* år från den dag då överträdelsen eller försummelsen skedde eller, i fråga om en fortsatt överträdelse eller försummelse, inom fem år från den dag då överträdelsen eller försummelsen upphörde. *Finansinspektionens åtgärder för utredning av överträdelsen eller försummelsen leder till att preskriptionstiden börjar löpa från början. Påföljdsavgift får dock inte påföras om beslutet inte har fattats inom tio år från den dag då överträdelsen eller försummelsen skedde eller, i fråga om en fortsatt överträdelse eller försummelse, inom tio år från den dag då överträdelsen eller försummelsen upphörde.*

Denna lag träder i kraft den 20 .